

ФОНДАЦИЯ СЛЕДВАЩА СТРАНИЦА

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2006-2007

НАКРАТКО ЗА ПЕРИОДА 2006-2007 г.

Фондация „Следваща страница“ е основана в началото на 2001 г. като първата самостоятелно отделила се (spin-off) организация на програма „Информация“ на Институт „Отворено общество“ (ИОО). През последните години, фондацията се утвърди като независим субект и реализира стратегия до голяма степен основана на двустранния стратегически подход на бившите издателски програми на ИОО - да подкрепят предаването на съдържание (напр. превод на книги на определени теми) и да създават условия за издаване и разпространение на качествено съдържание (напр. инфраструктурни проекти). През този период фондацията до голяма степен играеше ролята на програма от мрежата на ИОО и организация-чадър за издателската мрежа Сорос.

От края на 2004 г. фондация „Следваща страница“ започна по-ефективно си позициониране чрез развитието на собствени програми и проекти, създаване на нови партньорства и контакти, и по-успешно набиране на средства. Това съвпадна с разширяването на географската област на дейностите, като през 2005 г. се включи нова и предизвикателна област - региона на Близкия Изток и Северна Африка (MENA).

Грантове за преводи

- История:** Грантовете за превод на фондация „Следваща страница“ са може би най-популярната ни дейност, която е и с видими резултати. Тя ни прави до голяма степен разпознаваема в културния пейзаж на повече от 30 държави в Централна и Източна Европа, както и в Арабския регион. Въпреки че грантовете за превод вече не са нашата единствена дейност, те си остават от ключово значение за разпознаването на фондацията, както от партньорите ни, така и от читателската аудитория
- Цел:** Грантовете улесняват потока на преводите през езиковите бариери и спомагат качествено съдържание да бъде достъпно за по-широка аудитория. Те също така овластяват независимите посредници - издатели и списания - и им позволяват да инвестират в съдържание, което не винаги е лесно да се халожи на пазара.
- Резултати:** През 2006-2007 г. стартирахме четири нови рамкови програми. Нашата традиционна подкрепа за преводи Изток-Изток между езиците на Източна Европа смени фокуса си от книги към списания. Едновременно с това стартира две нови грантови схеми за арабски издатели, които правят възможно издаването на книги от т.нар. не-основни езици на арабски. Не на последно място, стартирахме проект за сътрудничество с Гьоте институт и GTZ в София за съфинансиране на 5 превода от немски на български. Като цяло, през последните две години сме били в състояние успешно да съфинансира 40 превода между 20+ езици.

Преводи Изток-Изток между периодични издания за култура

История: Периодичните издания за култура са критичен вид медии, които могат да реагират и да отразяват културните промени. През 2006 г. трябваше да прекратим нашата голяма грантова схема за преводи на книги Изток-Изток, която е уникална в Европа, и да я заменим с една по-скромна програма, която следва подобна стратегическа логика.

Цел: Целта на програмата беше да допринесе за споделянето на литературни и интелектуални постижения в Централна и Източна Европа чрез финансиране на разходите за превод на културни периодични издания и стимулиране на обмена и бъдещите партньорства между тях.

Бюджет: 19 500 евро

Допълнително финансиране: Собствени инвестиции на списанията

Резултати: 8 проекта за преводи бяха подкрепени от 15 изходни езика на 8 целеви езика на страните от Централна и Източна Европа. Те бяха публикувани в 13 културни периодични издания, обхващащи 2 270 страници от 120 автори. Половината от проектите включват огледални публикации на различни езици на текстовете, предложени от списанията, с които партнираме, като 3 от тях включват безплатни интернет издания.

	бенефициент	държава	проект
1	Списание <i>Apokalipsa</i>	Словения	Превод на текстове от Балканите в рамките на международен проект между периодични издания <i>Ревю в ревю</i> www.kud-apokalipsa.sl
2	<i>Potyah 76</i> , онлайн медия	Украйна	Превод на текстове от Балканите да бъдат публикувани онлайн и в печатното специално издание за Балканите www.potyah76.org.ua
3	Списания <i>Genero</i> и <i>Identities</i>	Сърбия, Македония	Превод на текстове от Балканите да бъдат публикувани онлайн на уебсайтовете на списанията: www.identities.org.mk и www.zenskestudie.edu.yu

4	Списания <i>Eurozine</i> , <i>Критика и хуманизъм</i> , <i>Kulturos Barai</i> , <i>Kritika and Kontext</i>	България, Литва, Словакия	Огледалните публикации в специализирани издания на списанията: www.kx-journal.com www.kritika.sk www.eurozine.com
5	Списание <i>Факел</i>	България	Преводи, публикувани в рубриката Сблъсъкът на цивилизациите в 4 броя през 2007 г. www.fakelexpress.com
6	<i>Литературен вестник</i>	България	Преводи, публикувани в 10 броя през 2007 г. www.slovo.bg/old/litvestnik
7	Списание <i>Margina</i>	Македония	Превод на балкански литературни текстове, публикувани в 4 броя през 2007 г. www.templum.com.mk
8	Списание <i>Romboid</i>	Словакия	Превод на балкански текстове, публикувани в специален двоен брой www.aoss.sk/romboid

Програма Изток-Юг: подкрепа за преводи от Източна Европа на арабски

История: Тази грантова схема улеснява предоставянето на съдържание от Централна и Източна Европа на арабски. Този подход е в съответствие с основната компетентност на фондация „Следваща страница“ да улеснява обмена между „не-основните“ езици и е особено актуална в момента, тъй като страните търсят алтернативни модели и перспективи извън тези, предлагани от страна на Запада.

Цел: Подкрепата на преводи Изток-Юг от Централна и Източна Европа се стреми да предложи ценен поглед към един регион, който е сравнително непознат за арабския свят, събира и разделя „Изток“ и „Запад“ и е пример за многообразието и спецификата на подходи и истории, които съществуват извън традиционните рамки на разделението Европа-Близкия изток.

Бюджет: 30 000 евро

Допълнително финансиране: Собствени ресурси на арабските издатели

Резултати: Договорите за грантове за публикуване и преводи на заглавия от Централна и Източна Европа в момента все още са в процес на одобрение

	държава	издател	превод от	заглавие	автор
1	Йордания	<i>Azminah</i>	унгарски	<i>Women and Citizenship in Eastern Europe</i>	Jasmina Lukic, Joanna Regulska, Darja Zaviršek
2	Египет	<i>Nevro</i>	латвийски	<i>With Dance Shoes in Siberian Snows</i>	Sandra Kalniete
3	Ливан	<i>Bahsoon</i>	полски	<i>Those who Trespass Against Us: One woman's war against the Nazis</i>	Karolina Lanckoronska
4	Египет	<i>Nevro</i>	полски	<i>Gnawing on Stone</i>	Wojciech Tochman
5	Египет	<i>Sphinks</i>	много езици	<i>Balkan anthology</i>	много
6	Египет	<i>Sphinks</i>	френски	<i>Laughable loves</i>	Milan Kundera

7	Египет	<i>Al Hadara</i>	сръбски	<i>The Serbs</i>	Sima Cibkovic
8	Ливан	<i>Kana'an</i>	хърватски	<i>Café Europa: Life After Communism</i>	Slavenka Drakulic
9	Ливан	<i>Kana'an</i>	английски	<i>A History of East European Jews</i>	Heiko Haumann
10	Египет	<i>Mahrousa</i>	хърватски	<i>Nobody's Home</i>	Dubravka Ugresic
11	Египет	<i>Mahrousa</i>	български	<i>The Gypsies in the Ottoman Empire</i>	Elena Marushiakova Vesselin Popov

Програма Юг-Юг: подкрепа за преводи от Турция, Иран и Индия на арабски

История: Програмата за грантове за превод Юг-Юг, като всички грантове на фондация „Следваща страница“ за предоставяне на съдържание, има за цел да преодолее глобалния дисбаланс на информация, знания и литературни потоци.

Цел: Първата грантова схема Юг-Юг е посветена на преводи и издаване на арабски на съвременни заглавия от Индия, Турция и Иран.

Бюджет: 39 700 евро

Допълнително финансиране: Собствени ресурси на арабските издатели

Резултати: Програмата подкрепи 15 заглавия от 6 издатели от 5 страни, както е описано подробно в таблицата по-долу. Въпреки че програмата е насочена към подпомагане на преводи директно от оригиналния език, липсата на възможности за превод в арабския свят принуди издателите да използват английски език като междинен език.

	държава	издател	превод от	заглавие	автор
1	Сирия	<i>Cadmus Publishers</i>	турски	<i>The Flea Palace</i>	Elif Shafak
2	Ливан	<i>Arab Scientific Publishers</i>	английски	<i>Spirituality in the Land of the Noble</i>	Richard Foltz
3	Сирия	<i>Cadmus Publishers</i>	турски	<i>Mom and Dad Will Pay You a Visit at Their Convenience</i>	Ayfer Tunc

4	Сирия	<i>Cadmus Publishers</i>	английски	<i>The Mossadegh Era</i>	Sephr Zabih
5	Сирия	<i>Cadmus Publishers</i>	английски	<i>The Image of Arabs in Modern Persian Literature</i>	Joya Blondel Saad
6	Сирия	<i>Cadmus Publishers</i>	английски	<i>Ancient Persia</i>	Josef Wiesehofer
7	Ливан	<i>Jarrous Press</i>	английски	<i>Religious Minorities in Iran</i>	Elis Sanasarian
8	Ливан	<i>Dar Kredieh</i>	турски	<i>Sexuality of History</i>	Tarihin Cinsiyeti
9	Ливан	<i>Dar Kredieh</i>	английски	<i>Distant Relations - Iran and Lebanon in the Last 500 years</i>	Houchang Chehabi
10	Египет	<i>Mahrosa</i>	турски	<i>The Political Horizon of Islamic Thought</i>	Zerrin Kurtoglu
11	Египет	<i>Mahrosa</i>	английски	<i>The Conceits of Civil Society</i>	Neera Chandhoke
12	Сирия	<i>Cadmus Publishers</i>	английски	<i>A Life Less Ordinary</i>	Halo Baby Haldar
13	Сирия	<i>Cadmus Publishers</i>	турски	<i>City in Crimson Cloak</i>	Asli Erdogan
14	Ливан	<i>Dar Kredieh</i>	турски	<i>The Spectral Home</i>	Asuman Suner
15	Ливан	<i>Dar Kredieh</i>	турски	<i>Smell of Fried Bonito</i>	Engin Geçtan

Проект за преводи от немски език

История: За да отрази текущите дебати и да предостави достъп на българските читатели до съвременни произведения на немски език, фондация „Следваща страница” разраби малък съвместен проект за преводи с GTZ (*Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit, Gmb*) и Гьоте Институт. Избраните заглавия, публикувани през 2006 г. и 2007 г., обръщат внимание на въпроси от широко социално значение, включително информационното общество, глобализацията и тероризма.

Цел: Проектът има за цел да представи гледната точка на германски учени по актуални обществени проблеми чрез подкрепа за превод и публикуване на 6 ключови заглавия на български език.

Бюджет: 12 200 евро (фондация „Следваща страница” и GTZ)

Допълнително финансиране: Собствени инвестиции на издателите, други грантове за публикации

Резултати: За отчетния период са били подкрепени и публикувани следните книги:

	държава	издател	превод от	заглавие	автор
1	България	ИК „Критика и хуманизъм”	немски	„Ренесанс на утопията. Фигури на бъдещето през XXI век”	Съставители: Р. Мареш, Ф. Рьотцер
2	България	фондация „Критика и хуманизъм”	немски	„Справедливост и комуникативна свобода”	Димитър Вацов (Съставител)
3	България	„Агата-А”	немски	„Основаването на Европа”	Фердинанд Зайбт
4	България	„Изток-Запад”	немски	„Новите войни”	Херфрид Мюнклер
5	България	ИК „Критика и хуманизъм”	немски	„Колко глобализация може да понесе човекът?”	Рюдигер Сафрански
6	България	„Агата-А”	немски	„Глобализацията и нейните противници”	Клаус Легеви

Книги, подкрепени в по-ранни етапи от фондация „Следваща страница”, но издадени през 2006-2007

История: През последните няколко години, благодарение на щедрите грантове от ИОО-Будапеща, фондация „Следваща страница” играе ключова роля в осигуряването на достъп до преводите по въпроси от обществена значимост в страните от Централна и Източна Европа. Книгите, подкрепени от „Следваща страница”, въвеждат нови понятия в тези езици, а често и проправят пътя за включването на чисто нови проблеми или перспективи в националните дебати.

Бюджет: 173 062 USD (за 2006 и 2007)

Допълнително финансиране: Собствени ресурси на издателите, други донори

Резултати: През последните две години бяха издадени 66 превода, финансирани по-рано от „Следваща страница”, в области като медии и журналистика, ЛГБТ въпроси, ромски проучвания, балканска история и др. Всички преводи, преди да бъдат публикувани, внимателно се преглеждат от външни оценители, за да се гарантира максимално качество.

За отчетния период бяха публикувани книгите:

- Програма Изток Изток - 32 книги бяха публикувани на обща стойност 67 917 USD;
 - Програма за преводи на книги на тема медии и журналистика в Югоизточна Европа - 5 заглавия бяха публикувани на обща стойност 15 700 USD;
 - Програма за преводи на актуалните дебати - 4 заглавия на обща стойност 11 900 USD;
 - Проект за преводи на книги на джандър тематика - 11 заглавия на стойност 34 500 USD;
 - Програма преводи на балканска история - 2 заглавия на стойност 7 600 USD;
 - Програма за преводи на книги на ЛГБТ тематика - 3 заглавия бяха публикувани на обща стойност 8 930 USD;
 - Публикации на арабски - един пилотен грант на обща стойност 4 000 USD;
 - По програма преводи на книги по ромските въпроси бяха публикувани 2 книги на обща стойност 8 890 USD;
 - По програма за грантове VORBA бяха публикувани 6 книги на обща стойност 14 345 евро.
- Допълнителен принос за публикациите: 12 000 евро.

Други проекти за крос-културен обмен

История: Голяма част от нашата работа е фокусирана върху преводите, защото политическите и социалните промени все още се задействат локално. За да се осъществи тази промяна, местните участници се нуждаят от съответния речник, който да им позволява да обсъждат обществените теми. Едновременно с това, фондацията признава значението на английски и другите големи езици като средство за преодоляване на изолацията и насърчаване на диалога.

Цел: В допълнение към грантовете за превод на езиците от Източна Европа и арабски, фондация „Следваща страница” стартира и други инструменти, насочени към повишаване на международното популяризиране на оригинални текстове, написани на малки или пренебрегвани езици. В периода 2006-07 г. положихме целта да напреднем със споделянето на най-добри практики в областта на техниките за насърчаване на превод в два определени региона - Източна Европа и арабския свят, както и да допринесем за повишаване на осведомеността за ромски текстове на Европейската литературна сцена.

Резултати: За постигането на тези цели организирахме две основополагащи събития за насърчаване на преводите и продължихме работата по тригодишния ни проект, финансиран от ЕС - “Romani Library” („Ромска библиотека”).

“Romani Library”¹ / „Ромска библиотека”

История: Още в самото начало на VORBA, дейностите бяха основани на убеждението, че положителното утвърждаване на ромската литература и наследство може да се бори с предразсъдъците и да оживи межкултурния диалог. Идентифицирахме огромни пропуски в съществуващата информация за съвременната ромска литература в Европейските професионални книгоиздателски и културни сектори. Възможностите за читателите да опознаят ромите, като прочетат за техния бит и култура, бяха доста

¹ Поради естеството на работа на фондацията и факта, че повечето инициативи са международни и съответно с наименования на английски, в този доклад проектите ще бъдат представени с превод на български еднократно, но за последващите споменавания ще се използват оригиналните наименования

ограничени. През 2006 г. създадохме проекта *Romani Library* с подкрепата на програма Култура 2000 на Европейската комисия и ИОО-Будапеща. Проектът беше разработен под ръководството на екип от съветници, който включва най-видните изследователи на ромската култура, език и литература, и се изпълнява в партньорство с *Romani Project* на университета „Карл Франценс“ (Австрия), *Romano Dzaniben* (Чехия), Ресурсен център за ромските общности (Румъния), *Roma Page* (Унгария), и над 20 организации и издатели.

Цел: *Romani Library* е общоевропейска програма, която се фокусира върху подбора, превода, публикуването, разпространението и промотирането на значими произведения на съвременната ромска литература в многоезична колекция от 22 тома. Целта на проекта е да се въведе *Romani* литература към мейнстрийм Европейската издателска сцена и читателска публика и за насърчаване на тази литература, като неразделна част от съвременната европейска литература.

Бюджет: 180 000 евро

Допълнително финансиране: 69 000 евро

Резултати:

- Конференция за ромска литература, организирана през февр. 2006 г. в София с участието на 12 експерта от 6 страни, които обсъдиха начините за селекция и промотиране на качествена литературата от ромски автори;
- Професионална мрежа, която обхваща автори, преводачи, учени, издатели, университети, образователни и културни институции и медии, като основа за по-нататъшни инициативи в областта на съвременната ромска литература;
- Подробно изследване на ромската литература в Европа беше успешно реализирано, като бяха консултирани над 100 организации и експерти на национално и международно ниво (предстои да бъде разпространено през 2008 г.);
- Една обединена библиография на литературата от ромски автори, включително библиографска информация за над 1000 заглавия;
- Селекция на 22 тома, които ще бъдат публикувани като част от серията *Romani Library* на 5 европейски езика (включително ромски);

- Ромски литературен щанд и презентация на проекта на Международния панаир на книгата в Сибиу, Румъния - Европейска столица на културата

Арабската литература в чужбина

- История:** Макар и съвременните оригинални текстове на арабски език да са изключително разнообразни и често с висока стойност, неарабските читатели имат достъп най-вече до текстове, първоначално написани на френски или английски език. Европейските издатели често нямат информацията и контактите, за да могат да направят информиран избор или да съберат необходимите ресурси, с които да инвестират в превод и маркетинг.
- Цел:** От 2006 г. фондацията работи за повишаване имиджа на арабската литература в чужбина, като цели да насърчи създаването на институция, посветена на промотиране на арабската литература в чужбина. В поредица от дискусии по време на различни събития, „Следваща страница” повдига съответните проблеми пред институциите, които могат да запълнят тази празнота.
- Бюджет:** 8 766 евро
- Допълнително финансиране:** *Arab Thought Foundation; British Council*
- Резултати:** През април 2007 г. в Аман фондация „Следваща страница” организира панел, който изследва настоящите практики в промотирането на литература от арабските страни в чужбина и предложи възможни модели за засилване на притока на преводи от арабски на други езици. Дискусията беше фокусирана не само върху основните пречки, но и върху неизползваните възможности за едно по-засилено присъствие на арабски текстове не само в Европа и Северна Америка, но и в целия свят. Панелът беше част от голяма пан-арабска конференция за превод, организирана от *Arab Thought Foundation*.

Споделяне на най-добри практики за промоция на литература

История: Нарастващата взаимозависимост на нашия свят днес може да се измери по отношение на икономически мрежи, технически знания, медии, и масовата култура - но това не означава непременно, че всички културни тенденции се движат в една глобална посока. Споделянето и посредничеството изискват превод, а за тази цел важна роля играят издатели, предприемачи, правителства и частни фондации.

Към момента повечето европейски държави предлагат различни видове схеми за насърчаване на тяхната литература в чужбина, като например грантове за превод, информационни бази данни, обмен на преводачи, представяния на панаири на книгата, фестивали, събития и т.н. Някои от тези схеми са част от координирани национални политики, докато други се случват в резултат на еднократните усилия на специализирани издателства, професионални организации или неправителствени организации.

Цел: През 2006 г. фондацията поема задачата да координира обмена между тези национални схеми, като организира конференцията „Насърчаване на преводите - идеи, практики, иновации” във Виена.

Бюджет: 9 307 евро

Допълнително финансиране: 13,563 евро от КултурКонтакт, Австрия

Резултати: Международната конференция, организирана съвместно от фондация „Следваща страница” и КултурКонтакт Австрия, „Насърчаване на преводите - идеи, практики, иновации”, се проведе на 23-24 юни 2006 г. в Старото кметство на Виена. Присъстваха над 30 ключови експерта и представители на властите от 15 държави в Централна и Източна Европа. Издатели, литературни агенти и консултанти се събраха да обсъждат промотирането на Източноевропейските литератури в превод. Събитието вдъхнови бъдещи контакти в областта, стимулира обмяната на опит и подейства като катализатор на обществения и институционалния дебат по въпроса за националното промотиране на литература, особено за България и Украйна, чиито заместник-министри на културата присъстваха на конференцията.

Четенето като социален капитал

- История:** Когато говорим за успеха, който сме имали във връзка с въпросите на четенето и насърчаване на четенето, е ясно, че това, с което фондация „Следваща страница” може да допринесе към международния дебат за четенето, е нашата близост до пренебрегвани групи потенциални читатели (като млади роми) и до културни организации.
- Цел:** Нашата цел е да подействаме като катализатор и като да свържем различните организации, вместо да изпълняват самостоятелно проектите си
- Резултати:** В арабския свят разработихме рамков проект, който да се занимава с проблемите на young adult литературата в 4 страни, и създадохме консорциум от местни организации, които ще реализират проекта на практика. Използвахме подобен подход да повдигнем въпроса за значението на подходящо съдържание за ромските младежи и да съберем заедно съответните ромски организации, автори и международни организации, които да се занимават в този въпрос.

Проект “Read Write Now” / „Чети пиши сега”

- История:** През последните години се появиха голям брой програми, насочени към арабските деца, но емпиричните изследвания показват практическата липса на качествена литература за млади хора (т.нар. young adult литература), подходяща за възрастта им. През ноември 2006 г. „Следваща страница”, в сътрудничество с мрежа от местни партньори, започна проекта *Read Write Now* - инициатива за насърчаване на четенето и писането сред арабската младеж. Съ-финансиран с грант от Фондация „Анна Линд” и в консорциум с Институт *Tamer* (Палестина), Al-Mawred Culture Resource (Кайро, Египет), и Библиотека Александрина (Alexandriam, Египет), триетапната програма се опитва да реши въпросите, които са от решаващо значение за развитието на здрави граждански общества в арабския свят.
- Цел:** Основната цел беше създаването на нов тип литература - качествени, светски книги, които отговарят на културата и гледната точка на младите араби днес.

Бюджет: 30 000 евро

Допълнително финансиране: Фондация „Анна Линд“; допълнително финансиране от местни партньори

Резултати: Нашата цел беше осъществена чрез ангажиране на местните неправителствени организации и библиотеки да приложат и разширят своите умения и капацитет, като работят с местните тийнейджъри и автори, за да покрият дупките в предлаганата съвременна литература. Проектът към момента е в третата си и последна фаза, а по-големите постижения включват:

- Серия от фестивали за четене, които имат за цел да ангажират младите хора с четене и разбиране
- Обучителни семинари за подготовка и подкрепа на перспективни автори, които имат капацитета да пишат за младежи
- Четири гранта, отпуснати на млади и обещаващи автори за публикуването на нова поредица от книги за млади хора, и един грант за специален брой на *Qiraat Saghira*, посветен на Арабската тийнейджърска литература
- Създаване на централизиран механизъм, който да подкрепя процеса на писане, редактиране, дизайн и издаване
- Създаване на независими мрежи, включително писателски блогове за младежи, където да могат да редактират един на друг текстовете си
- Следните *young adult* книги бяха подкрепени с грантове и ще бъдат публикувани през 2008 г.

	автор	заглавие	държава	забележка
1	Mona Merhi	<i>You Will Never Read It</i>	Ливан	
2	Maan Samara	<i>Pictures</i>	Палестина	
3	Basima Takrouy	<i>Tales</i>	Палестина	
4	Ashraf Nasr	<i>Horeya Dot Com</i>	Египет	първоначално избрана за публикуване, но анулирана през 2008 г., поради несъответствие с договора

Насърчаване на четенето сред ромите

- История:** Следвайки стратегическия ангажимент на фондация „Следваща страница” за популяризиране на четенето и насърчаване на процеса на интеграция на ромските младежи чрез различни практики за творческо четене и писане в ромските общности, проектът VORBA даде старт на няколко инициативи, които имат за цел да съберат децата от ромски произход и литературата заедно. Един от тях е проектът *Our Stories*, който е разработен и управляван от фондация „Следваща страница” в сътрудничество с *International Reading Association (IRA)*, *International Board on Books for Young People (IBBY)* и *Critical Thinking International*. Проектът се реализира в четири държави и включва над 12 партньори и 40 лица - автори, илюстратори, организатори, експерти за насърчаване на четенето, творчески съветници по детски книги и др.
- Цел:** Общата цел беше да се проучат различни подходи в детската литература (нейното създаване и промотиране), и да се развият устойчиви навици за четене сред децата от ромски произход като условие за тяхното социално включване.
- Бюджет:** 38 000 евро
- Допълнително финансиране:** 24 000 евро (принос на партньорите)
- Резултати:**
- Професионални връзки и контакти, които допринасят за създаването на мултикултурна литература за ромски младежи
 - 2-дневен международен семинар на тема писане за ромските деца, за група от 20 ромски писатели и учители от България, Македония, Румъния и Сърбия
 - Бяха организирани 3 национални семинара за писатели и деца, водени от експерти на IBBY / IRA
 - Над 20 сюжета за истории бяха изготвени и обсъдени, а 4 от тях ще бъдат илюстрирани, публикувани и разпространени през пролетта на 2008 г.
 - Беше създаден модел за нов подход към въпросите на писането / четенето на ромските младежи, който може да допълни държавните

образователни програми

- Беше събран екип от 12 ромски автори с умения и знания как да пишат подходящо за ромски младежи
- Беше създадена мрежа от ромски културни НПО и международни организации в областта на насърчаване на писането и четенето на младите хора, с цел улесняване работата на горепосочената група

Нови медии / стари медии

История: Макар и да не е цел сама по себе си, „Следваща страница” използва комбинацията от традиционни и нови медии в рамките на различни инициативи, когато такава комбинация е подходяща за постигане целите на проекта.

Цел: Въпреки че фондация „Следваща страница” няма възможност да изпълнява мащабни проекти в тази област, ние се опитваме да повишаваме информираността относно възможността за нови медии сред традиционните издатели в районите, в които работи фондацията, като провежда изследвания по темата и реализира малки пилотни проекти.

Резултати: Фондация „Следваща страница” направи достъпно в електронен формат (и безплатно в интернет) голямо количество съдържание, което, поради различни причини, не е възможно или не е достатъчно да бъде само в печатен формат. Фондацията също съфинансира уникален инструмент за транслитерация между двете азбуки, който ще направи трансфера на информация и знания много по-лесен (подробности по-долу).

Ромско дигитално съдържание на www.npage.org

История: Читателите на публикации на ромски език са навсякъде по света, най-вече в Европа; ромски младежи, учители по ромски, изследователи, студенти роми, студенти и преподавателите в отделите за изучаване на ромски, както и голяма аудитория от ромски читатели, които имат достъп до Интернет. За да осигурим по-широк достъп до печатните издания,

подкрепени от проекта VORBA, предоставихме онлайн достъп до малка електронна библиотека с пълните версии на текстовете.

Цел: Целта на инициативата е да преодолее териториалните граници на разпространение на съдържание и информация, свързани с публикации на ромски, както и на двуезични такива. Това включва и дигитален достъп до съдържанието на целите текстове, както и информация за това как да се получи книга от издателя. В бъдеще тази инициатива ще бъде слята с ромската колекция на *The European Library* (вж. по-долу).

Бюджет: 2 000 евро

Допълнително финансиране: 2 500 евро

Резултати:

- Безплатен достъп до над 10 ромски публикации, които не са широко достъпни чрез традиционните системи за разпространение
- Повишаване информираността сред ромски автори, издатели и читатели относно възможностите, които онлайн издаването и PoD (печат на книги при поискване) предлагат за материали на ромски
- Повишено разбиране на ключови ромски участници в книгоиздаването за глобалните възможности, които ИКТ предлагат
- Благоприятни условия за започване на онлайн информационна система относно ромското книгоиздаване, с информация за печатни издания, издатели, разпространители и т.н.
- Улесняване на достъпа както до печатните, така и до електронните копия на тези материали

Ромска колекция в *The European Library* (TEL)

История: В ерата на дигиталния достъп, когато броят на интернет-базираните информационни инициативи нараства непрекъснато, идеята, че съкровищата на ромското литературно наследство трябва да бъдат дигитализирани, дойде естествено. Проектът VORBA даде тласък на *The European Library* (TEL) - безплатна услуга, която предлага достъп до ресурси от 47 национални библиотеки в Европа. Съместно с Националната библиотека на Сърбия и Европейския библиотечен консор-

циум задействахме съвместна инициатива за обща онлайн колекция от ромски езикови ресурси като част от европейското литературно наследство.

Цел: Ромската колекция към *TEL* показва богатството и разнообразието на европейското наследство чрез подкрепа на иновативни начини за съхраняване и разпространение на писмената култура на най-голямото европейско малцинство. Тя допринася за равен достъп до знание на езика на най-голямото европейско малцинство и насърчава многоезичието и разнообразието на европейския живот и култура. Тя е насочена към ромските потребители и изследователи от цял свят, които могат лесно да намерят, използват и четат материали от един източник.

Бюджет: 19 500 евро

Допълнително финансиране: 18 000 евро

Резултати:

- Общата ромска библиография с приноса на библиотеките от *TEL* беше дигитализирана
- Бяха създадени необходимите библиографски ресурси
- Подсигурени са средствата за дългосрочна онлайн наличност на наследството и писмената култура на ромското малцинство
- Създаде се сътрудничество между националните библиотеки опазване на европейското ромско наследство
- Ромски автори, издатели и активисти за повишаване на информираността бяха запознати с иновативни методи за опазване на ромското наследство
- Ромското литературно наследство е вече интегрирано сред останалите европейски литератури

Софтуер за транслитерация между таджикски и фарси

История: Персийският език е широко използван в региона на Централна Азия и в момента е разбираем в две страни, които използват различни писмености - в Иран (арабски) и в Таджикистан (кирилица). Това дава огромни възможности за обмен и разпространение на съдържание между двете страни и за намаляване на разходите за възпроизвеждане.

Цел: Целта на проекта, инициран от ИОО и *изпълнен от TachticalTech и Sharif FarsiWeb Inc.*, е да се разработи рамка за автоматично конвертиране на персийски език между двете писмености, за да се улесни обменът на информация между двете страни.

Бюджет: 19 720 евро

Допълнително финансиране: ИОО

Резултати: В края на 2006 г. в Истанбул се проведе среща на програмисти от региона, последвана от задълбочени изследвания и оценка на нуждите. Бета версия се очаква да излезе в началото на 2008 г., когато ще започне същинската работа по тестването и популяризирането на инструмента.

Книги на тема медии и журналистика - онлайн публикации на преводите

История: Програма за преводи на книги на тема медии и журналистика в Югоизточна Европа беше иницирана от Програмата Медии на ИОО-Будапеща в сътрудничество с фондация „Следваща страница“ и Мрежата за професионализация на медиите в Югоизточна Европа (SEENPM). В периода 2004-2006 г. бяха публикувани в книжен формат 18 превода на 5 езика от Югоизточна Европа.

Цел: Ниските тиражи на преводите ограничават пазарния живот на книгите и тяхната достъпност до студенти по журналистика, медийни експерти и други заинтересовани аудитории. Затова стартирахме тази кампания за качване в Интернет на преводите, които вече са публикувани и в книжен формат.

Бюджет: 6,947 евро

Допълнително финансиране: Програма Медии на ИОО-Будапеща

Резултати: Проектът бе приветстван от медиите, получи одобрението и на всички издатели на печатни преводи, но основните предизвикателства се оказаха преговорите с притежателите на авторските права. По-големите корпорации често не показваха интерес да участват в такива

експериментални инициативи с нестопанска цел. Авторите изразиха опасения за запазване на целостта на своите произведения и от възможностите за плагиатство. До този момент за 4 превода е получено съгласието на всички страни и вече са онлайн, а 4 други са на път:

- Пълният текст на българския превод на книгата на Филип Майер „Прецизна журналистика” вече може да се прочете в интернет на уебсайта на Центъра за развитие на медиите: www.mediacenterbg.org
- Пълният текст на албанския превод на „Прецизна журналистика” от Филип Майер е качен на интернет страницата на Албански медиен институт: www.institutemedia.org
- 3 глави на българския превод на книгата на Валери Гелър „Как се прави въздействащо радио“ - на интернет страницата на Центъра за развитие на медиите: www.mediacenterbg.org
- 3 глави на албанския превод на книгата на Валери Гелър „Как се прави въздействащо радио“ - на интернет страницата на Центъра за развитие на медиите: www.mediacenterbg.org

Пилотен проект за Арабско дигитално съдържание

В края на 2007 г. програма *Arabooks* започна улесняване на цифровизацията на подкрепените заглавия с цел чрез използване на технологиите да се преодолеят пречките за книгоразпространение в арабския регион. В сътрудничество с Kotobarabia подкрепихме книги сред заглавията от преводите Юг-Юг и *Read Write Now*. Тези произведения ще бъдат достъпни онлайн. В допълнение, фондация „Следваща страница“ ще си сътрудничи с *Kotobarabia*, водеща арабска електронна книжарница, с цел дигитализиране на колекция от заглавия, които не подлежат на авторско право, които ще бъдат предоставени на разположение на интернет страницата *Kotobarabia*.

“Books Across Borders” / „Книги през границите“ - последваща фаза

История: Рамковата програма *Borders Across Borders* е дългосрочна инициатива за подобряване на издателската инфраструктура в Сърбия и Хърватия, и за съживяване на издателските връзки в бивша Югославия (за повече информация относно програмата, вижте нашия годишен доклад за 2005 г.). Въпреки че първоначално гледахме на програмата като на регионално усилие, по различни причини, най-вече финансови, нямаше никакви дейности в Босна и Херцеговина. По тази причина през 2006 г. „Следваща страница“ стартира малка програма в Босна и Херцеговина на базата на нашия предишен опит от Сърбия и Хърватия.

Цел: Схемата *Borders Across Borders* за Босна и Херцеговина целеше укрепване на издателската индустрия в страната и повишаване на връзките със съседните страни при равни условия.

Бюджет: 38 794 евро

Допълнително финансиране: собствени инвестиции на местните партньори, библиотеки

Резултати: В резултат на едно проучвателно пътуване и многобройни срещи с местните издатели, търговците на книги, професионални сдружения и неправителствени организации, фондацията подкрепи серия от иновативни инициативи. Те са:

- Програма за обмен между библиотеките, насочена към снабдяване на босненските библиотеки със съвременна книги от Сърбия и обратно. Програмата се проведе в партньорство с две книгоразпространителски организации с регионален обхват - *University Press* в Сараево и *Bookbridge* в Белград. Общо 144 заглавия и 288 книги, публикувани от 45 босненски издателства, бяха доставени в 23 обществени библиотеки в Сърбия. В другата посока, 10 босненски библиотеки получиха общо 699 заглавия и 980 книги от 124 сръбски издатели.
- Първото нравено някога професионално изследване на книжния

пазар в Босна и Херцеговина беше координирано от *Vrjeme Zenica* и проведено под покровителството на Асоциацията на независимите книгоиздатели.

- Първият каталог Books-in-Print за босненски книги беше разработен от *Interliber* и е достъпен на www.knjige.ba

ИЗСЛЕДВАНИЯ

История: „Следваща страница“ провежда или финансира емпирично изследване, което се занимава с пренебрегвани проблеми на книгите и четенето в по-широк обхват. Ние стартираме и провеждаме наше собствено изследване или предоставяме допълнителни грантове за научни изследвания по поръчка от различни групи.

Цел: Нашите изследователски дейности могат да служат и за други цели. Преди да се ангажираме в определена област, фондацията често провежда изследване с цел оценка на потребностите, събиране на емпирични данни и предоставяне на по-задълбочен анализ. Изследванията и проучванията могат също да бъдат част от и да допълват по-големи проекти.

Резултати: През 2006-2007 г. най-успешното ни изследване е *What Arabs Read* („Какво четат арабите“) - пан-арабско проучване на читателската аудитория в 9 страни. Заехме се и с пренебрегватата тема за издаването на кюрдски език и подкрепихме две изследвания на книгоиздаването в Сърбия.

“What Arabs Read” / „Какво четат арабите“ - фаза 2

История: През 2005 г. „Следваща страница“ се зае с липсата на количествени данни за четенето в арабския свят, като възложи едно пан-арабско изследване на читателската аудитория, изготвено на представителни извадки на национална база. Фаза 1, която вече беше включена в

предишния доклад, включваше 5 арабски страни.

Цел: Изследването имаше за цел да предостави първия до този момент поглед върху всички основни аспекти на четенето в арабския регион, включително навици, предпочитания, нагласи, цени, достъпност, езици и сегменти. По-общата цел беше да позиционира читателските навици спрямо особено актуалните по-обширни проблеми на развитието в региона и да подпомогне правителствата и международните организации във формирането на политиките им в областта.

Бюджет: 53 371 евро

Резултати: Втората и последна фаза на изследването беше завършена през октомври 2007 г. и [резултатът е достъпен на сайта ни](#). Група експерти, които пишат от различни гледни точки, подготвят критически анализи по резултатите, които ще допълнят окончателния изследователски доклад.

Миналото и настоящето на книгоиздаването на кюрдски език - Сирия и Турция

История: В края на 2006 ИОО възложи на фондация „Следваща страница“ да проучи състоянието на книгоиздаването на кюрдски език в няколко държави. Въпреки че по това време темата беше съвсем нова за фондацията, предишният ни опит в работата с маргинализирани трансгранични езикови групи (като ромите) се оказа много полезен при намирането на правилния подход към задачата.

Цел: Целта беше да изготви, проведе и разпространи изследване на книгоиздаването на кюрдски език в по-големите райони с кюрдско-говорещо население. То имаше за цел да предостави подробна „карта“ на състоянието на книгоиздаването на кюрдски език с особен акцент върху сегашната ситуация и да създаде един финален доклад от около 40-100 стр., който да бъде достъпен и безплатен за всички заинтересовани лица и неправителствени организации. Друга цел на изследването е да послужи като основа на евентуална стратегия на ИОО за това как може книгоиздаването да се използва като инструмент за създаване на отворено общество в страни със значително кюрдско население.

Бюджет: 7 229 евро

Допълнително финансиране: собствени инвестиции на издателство *Vate Yayınevi*

Резултати:

- Едно изследване от 34 страници за състоянието на книгоиздаването на кюрдски език в Сирия
- Едно изследване от 57 страници за състоянието на книгоиздаването на кюрдски език в Турция
- И двете проучвания бяха широко разпространени и са публикувани в интернет под Creative Commons в уеб-сайта на фондация „Следваща страница“ ([тук за Сирия](#) и [тук за Турция](#)), както и сред кюрдски организации - образователни институции, клубове, блогове, списания и т.н.
- И двете завършени изследвания бяха публикувани в печатна версия на турски език под заглавието “Türkiye ve Suriye’de Kürtçe Kitap Yayıncılığının Dünü ve Bugünü” („Миналото и настоящето на книгоиздаването на кюрдския език в Турция и Сирия“) от издателство *Vate Yayınevi*, Истанбул (2006) в тираж от 2000 екземпляра и достъпно на пазара.

Изследване на книжния пазар в Сърбия през 2006 г.

История: Сръбският книжен пазар се разраства бързо, но развитието му все още е ограничено от ниската покупателна способност на населението, повредената библиотечна мрежа и засилването на конкуренцията чрез електронните медии. През 2006 г. един от нашите основни партньори в схемата *Books Across Borders* за Сърбия - *MC-Most*, предложи да изготвим първото подробно изследване на книгоиздаването в страната.

Цел: Основната цел е да се осигурят надеждни данни относно четенето на книги и покупателните навици на населението, за да се помогне на сръбските издатели в оформянето на техните политики, които до този момент са се базирали основно на интуицията им. Изследването отиде по-напред от тази цел, като проведе задълбочено проучване с активните читатели и актуализира списъка на заинтересованите страни, които

функционират на пазара.

Бюджет: 19 300 евро

Допълнително финансиране: собствени инвестиции на *МС Most*

Резултати: Това първо систематично изследване на книжния пазар включва количествени данни за книжния пазар, качествено изследване с фокус групи, както и актуализиран списък на основните заинтересовани страни, като например издатели, разпространители и библиотеки. Проучването беше разпространено на Белградския панаир на книгата през 2006 г. и получи широко обществено и медийно признание. Изследването е достъпно на [сръбски](#) и [английски](#) език на нашия уебсайт.

Print-on-Demand (печат на книги при поискване) - възможност за издаване на книги в малък тираж (казус от Сърбия)

История: През последните пет години фондация „Следваща страница“ следи отблизо развитието на PoD технологиите и нейните приложения в световен мащаб като възможно решение за книгоиздаване в малък тираж. И макар че технологиите несъмнено предлагат реалистични решения на редица проблеми, пред които са изправени издателствата с ниски тиражи, местните икономически, културни и други условия често налагат допълнителни предизвикателства за неговото прилагане.

Цел: Целта на изследването е да проучи до каква степен PoD е приложим за книгоиздаването в Сърбия, като провери на първо място икономическата целесъобразност.

Бюджет: 1 200 евро

Резултати: Окончателният доклад включва предимства и недостатъци за приемането на PoD по отношение на настоящото състояние на сръбското книгоиздаване. Докладът се основава на статистически и икономически данни, както и на повече от двадесет интервюта с ключови издатели и печатари.

Оценка и одит

През 2007 фондация „Следваща страница“ поръча две външни оценки за две от нашите най-големи програми - проект *Books Across Borders* и VORBA (проекта за ромски публикации). Резултатите от двете оценки потвърждават, че програмите до голяма степен са постигнали общите цели, заложи в първоначалните стратегии, като същевременно осигуряват ценни препоръки за бъдещото им развитие.

През ноември 2007 финансите на фондация „Следваща страница“ бяха проверени от независим одитор, който даде становище, удостоверяващо, че финансовите отчети за 2006 г. са точни и са в съответствие с българското законодателство и международните стандарти.

Промени в екипа

В края на декември 2007 програмният мениджър на *Arabooks* Наташа Мълинс напусна фондацията, за да преследва нови професионални възможности извън България. По време на работата си във фондацията, Наташа ефективно разработи програмата *Arabooks* и заедно с партньори от региона изпълни почти всички проекти, включени в този доклад.

През юни 2007 г. нашият програмен координатор на Изток-Изток и офис мениджър, Мария Величкова, се премести в Германия със семейството си. С помощта на новите информационни технологии, Мария продължава да отговаря за програмните си задачи и продължава да работи на непълно работно време за „Следваща страница“.

В различни периоди от време през 2007 г. фондацията се радваше и на един координатор проекти на непълно работен ден за конкретни проекти и двама стажанти.

Финансиране

Поради промени в стратегическите приоритети на нашия дългогодишен партньор и основен донор, програма Информация на Институт Отворено общество, от 2006 г. „Следваща страница“ трябваше да прекрати своите дейности по отпускане на грантове и да финализира няколко големи проекта, които бяха възможни до голяма степен благодарение на финансовата помощ на ИОО.

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ 2006-2007 г.

активи (валута: BGN)	2006	2007
Дълготрайни активи	3000	4000
Краткотрайни активи		
Краткосрочни вземания	10 000	17 000
Парични средства	618 888	734 000
Всичко	631 000	755 000
пасиви (валута: BGN)		
Резерви	7 000	10 000
Приходи за бъдещи периоди и финансираня	624 000	745 000
Всичко	631 000	755 000

Изчерпателен списък с всички книги, издадени през 2006 и 2007 г. с
подкрепата на фондация „Следваща страница“, можете да намерите в

Приложение 1 на английската версия на отчета

Фондация „Следваща страница“

„Любен Каравелов“ 35

София 1142, България

www.npage.org | info@npage.org

